

INTERAKTIVNA IZLOŽBA

Osobe sa invaliditetom koje su menjale svet

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

INTERAKTIVNA IZLOŽBA

Osobe sa invaliditetom koje su **menjale svet**

Izložba će u toku 2019. gostovati u 6 gradova širom Srbije. Organizuje se u saradnji sa Ministarstvom za rad, boračka i socijalna pitanja i ambasadama stranih država u Beogradu koje će predstaviti priče o slavnim osobama sa invaliditetom iz njihove zemlje.

Na izložbi će pored fotografija i teksta, građani na svojim mobilnim telefonima pomoću QR koda moći da pogledaju i video zapise i govore osoba sa invaliditetom koje su menjale svet.

Pored izložbe koja će gostovati na ulicama i trgovima šest gradova u Srbiji - održaćemo i seriju tribina posvećenu ovim ličnostima:

- Frenklin Delano Ruzvelt - Fakultet političkih nauka u Beogradu
- Stiven Hoking - Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu
- Kristofer Riv - Muzej Jugoslovenske kinoteke, Beograd
- Frida Kalo - Muzej savremene umetnosti, Beograd
- Ludvig van Betoven - Beogradska filharmonija
- Sara Bernar - Srpsko narodno pozorište
- Andrea Bočeli - Narodno pozorište, Beograd
- Tomas Edison - Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad
- Rej Čarls, Nišvil, Niš
- Vuk Stefanović Karadžić, Vukova zadužbina, Beograd

Tribine o poznatim ličnostima sa invaliditetom iz drugih država održaćemo u ambasadama ili rezidencijama tih zemalja

Frenklín Delano Ruzvelt, 32. predsednik SAD koji je iz invalidskih kolica izveo zemlju iz Velike ekonomske krize, kreirao New Deal i pobedio Hitlera.

Stiven Hoking, kao student dobio je veoma progresivnu neuromotoričku bolest koja veoma onemogućuje i ograničava kretanje i govor. Svoj matematički rad je nastavio mentalno i saopštavao ga tek u završnom obliku. Njegov rad predstavlja pobjedu nad teškom fizičkom onemogućenošću.

Kristofer Riv, glumac poznat po ulozi "Supermena". Godine 1995. pao je sa konja i postao tetraplegičar. Ostatak života proveo je u kolicima kao borac za prava osoba sa invaliditetom.

Frida Kalo, meksička umetnica koja je počela da slika nakon saobraćajne nezgode koja joj se dogodila kada je imala 18 godina. Dobar deo života provela je prikovana za postelju i invalidska kolica što je nije sprečilo da postane jedna od najvećih slikarki 20. veka.

Ludvig Van Betoven, imao je oko trideset godina kada je počeo da pominje probleme sa sluhom. I nakon što je potpuno izgubio sluh, nastavio je da diriguje, komponuje i svira. Smatra se jednim od najvećih kompozitora svih vremena.

Sara Bernar, glumila je na pozornicama širom Evrope i Amerike, kao i u nekoliko filmova, a uz to se bavila i slikarstvom i vajarstvom. Na jednoj predstavi je teško povredila desno koleno i zbog gangrene joj je, posle izvesnog vremena noga amputirana. Nekoliko meseci je koristila kolica, a onda je nastavila karijeru i to bez proteze iako to znači da se na sceni nije kretala, zahvaljujući svom šarmantnom glasu i dalje je doživljavala ovacije.

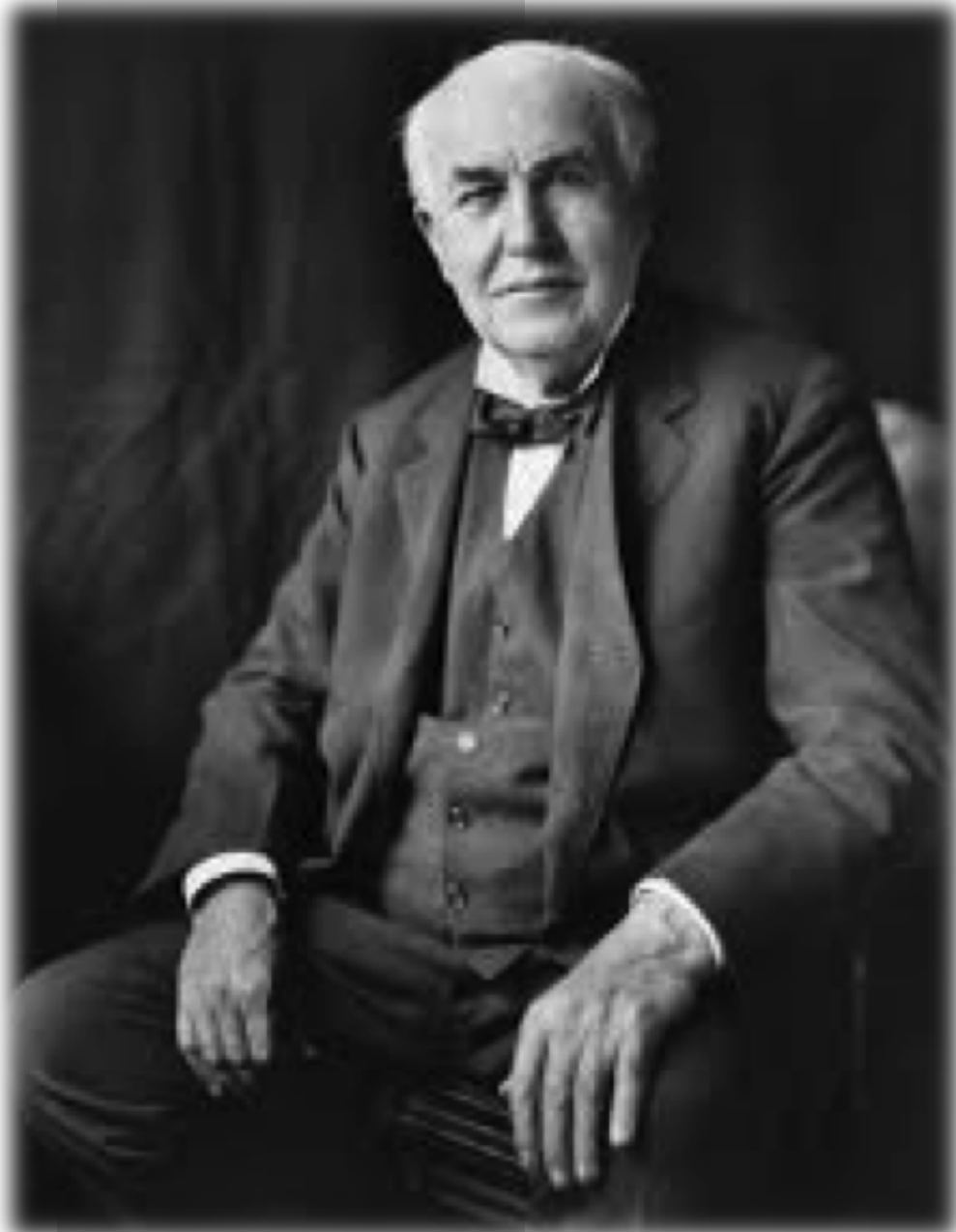

Andrea Bocelli, čuveni italijanski tenor, puni dvorane širom sveta i svojim glasom hipnotiše ljubitelje klasične i popularne muzike. Rođen je sa slabim vidom koji je potpuno izgubio u 12. godini nakon udarca loptom u glavu.

Tomas Edison, pronalazač je mnogih aparata koje svakodnevno koristimo, unapredio je sijalicu, otkrio gramofon i doprineo razvoju telekomunikacija.

Smatra se jednim od najplodnijih i najznačajnijih pronalazača. Bio je gluv od malena usled zapuštene infekcije uva od šarlaha.

Rej Čarls, začetnik soul muzike, pevač, kompozitor, tekstopisac. Najpopularniji muzičari su se divili njegovom talentu da spaja bluz, džez, soul, kantri, pop i druge stilove na tako zanimljiv način. Svojom muzikom je obeežio 20. vek. U petoj godini je počeo da gubi vid, a već u sedmoj je bio potpuno slep.

Vuk Stefanović Karadžić, filolog, reformator, sakupljač narodnih pesama i autor prvog rečnika srpskog jezika, najznačajnija ličnost srpske književnosti prve polovine 19. veka. U svojim dvadesetim godinama je oboleo, a kao posledica bolesti, jedna noga mu je ostala savijena.

Nik Vujičić, australijski podsticajni predavač, veliki motivator koji svojim govorima i dostignućima inspiriše ljude širom sveta uveravajući ih ličnim primerom da, uprkos invaliditetu, mogu da postignu velika dela.

Rođen je sa tetra – amelia sindromom koji karakteriše nedostatak sva četiri ekstremiteta.

Pascale Bercovitch, rođena u Francuskoj 1967. godine. Godine 1984. Sa samo sedamnaest godina je skliznula ispod dolazećeg voza zbog čega su joj amputirane obe noge iznad kolena. Emigrirala je u Izrael i volontirala u Izraelskim snagama odbrane, a potom se posvetila sportovima sa invaliditetom. Učestvovala je u Letnjim paraolimpijskim igrama 2008. godine. Bavi se i novinarstvom, pisanjem i režijom.

Noam Gershony, rođen 1983. u Izraelu je kao pripadnik Izraelskih odbrambenih snaga u sudaru helikoptera ostao u invalidskim kolicima sa mnogo preloma kostiju i povredama četiri ekstremiteta. Počeo je da se bavi tenisom u kolicima i surfovanjem i osvojio brojne medalje na takmičenjima svetskog ranga. Pored sportske karijere volontira u hostelu za rizičnu omladinu i predaje tinejdžerima matematiku.

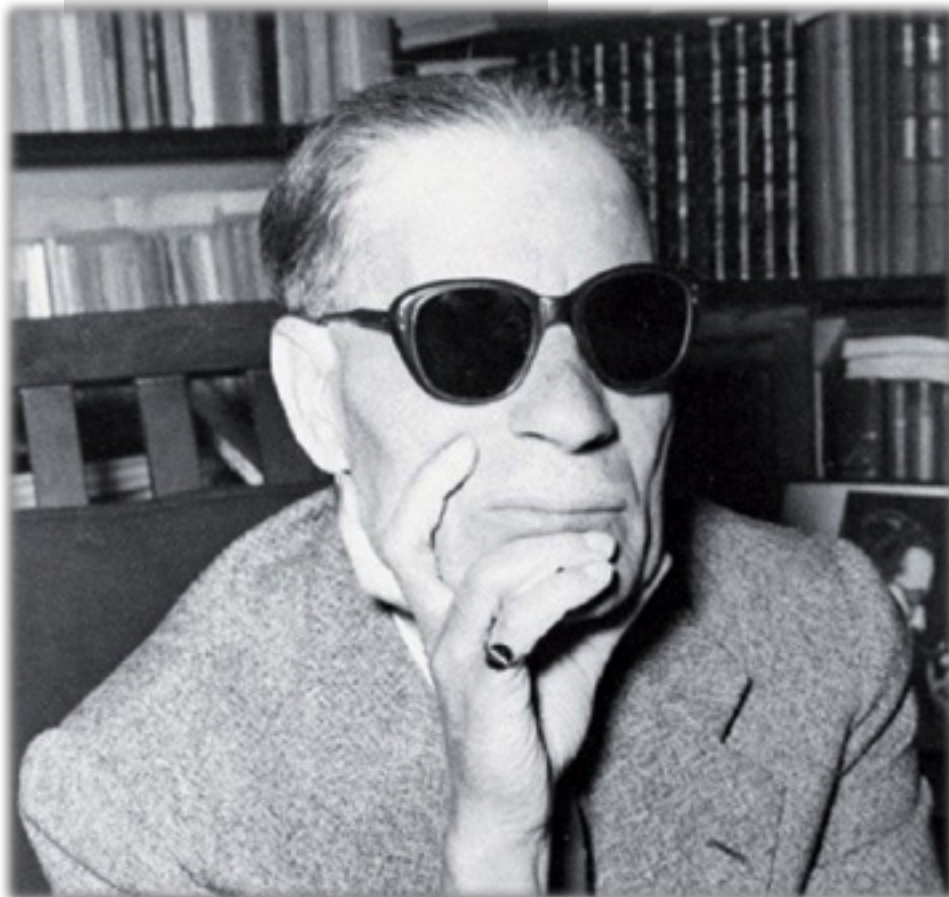
Mara Gabrilli, rođena 1967. (Sao Paulo) je Brazilski psiholog i političar. Godine 1993. je zbog automobilske nezgode postala kvadriplegičar, što je nije sprečilo da ostane politički aktivna i izabrana za Savezni senat 2018. Aktivista je za osobe sa invaliditetom i osnivač Instituta “Mara Gabrili” .

Maria da Penha Maia Fernandes, rođena 1945. U Fortalezi u brazilskoj državi Seara je biofarmaceut i branitelj ljudskih prava. Posle dva pokušaja ubistva od strane muža, postala je paraplegičar i počela je da se zalaže za prava žena, posebno protiv nasilja u porodici. Povećala je težinu kazne za nasilje u porodici.

Taha Hussein (1889 – 1973), rođen je, živio i radio u Egiptu. Zbog neadekvatnog tretmana od strane nekvalifikovanog praktičara je oslepeo sa tri godine što mu je uzrokovalo mnoge patnje u daljem životu. Autor je više od 60 knjiga i 1 300 članaka, univerzitetski profesor koji je 1950. imenovan za ministra znanja (Ministarstvo prosvete). Zalagao se za dostupnost obrazovanja za svako ljudsko biće.

Al Nour Wal Amal kamerni orkestar iz Egipta je jedinstveni orkestar na svetu koji čine slepe žene muzičari koje izvode zapadnu klasičnu i orijentalnu muziku. Orkestar obuhvata sve četiri sekcije instrumenata: žičani, duvački, limeni i udaraljke, i muzičari nastupaju bez čitanja muzičkih nota na Brajevom pismu ili u zavisnosti od palice maestra. Orkestar je sastavljen od 27 muzičara, od kojih je 13 školske dece uzrasta između 12 i 18 godina, i 14 univerzitetskih studenata.

Jasiek Mela, rođen je 1988. u gradu Gdanjsk u Poljskoj. Sa 13 godina je pretrpeo strujni udar od 15 000 volti prilikom čega je izgubio levu potkolenicu i desnu podlakticu. Najmlađa je osoba koja je 2004. stigla na Severni pol, a 8 meseci kasnije i na Južni pol. Godine 2008. je sa grupom ljudi sa invaliditetom stigao i na „krov Afrike“, planinu Kilimadžaro. Iste godine je odlučio da osnuje svoju fondaciju koja pomaže ljudima sa invaliditetom.

Steven Allan Spielberg, rođen 1946. u Sinsinatiju u saveznoj državi Ohajo, SAD, američki filmski reditelj i trostruki dobitnik Oskara važi za jednog od najuspešnijih filmskih reditelja. U detinjstvu je bio maltretiran, kroz školovanje se jedva provlačio, da bi tek u 60. godini saznao da ima disleksiju.

Temple Grandin, američku naučnicu i profesora na Državnom univerzitetu Kolorado, stručnjaka za ponašanje životinja rođenu 1947. u Bostonu, Masačusets, SAD je "Time" magazine uključio u listu 100 najuticajnijih ljudi sveta. Ova istaknuta naučnica, autor i govornik o autizmu i sama pati od istog i govori o načinima na koje funkcioniše mozak autističnih osoba i na taj način pomaže da autisti budu shvaćeni od strane okoline.

Maysoon Zayid, američka glumica i komičar poreklom iz Palestine, rođena 1974. u Nju Džersiju je patila od cerebralne paralize. Ustanovila je koliko je njena invalidnost ograničava i usporava njen napredak u životu i posvetila se prevazilaženju prepreka i postala aktivista koji pomaže deci da koriste umetnost da se nose sa traumom i premoste jaz između dece sa invaliditetom i dece bez invaliditeta.

Helene Schjerfbeck, rođena 1862. u Finskoj, bila je slikar. Poznata je po svojim realističkim radovima i autoportretima. Kada je imala četiri godine pretrpela je povredu kuka što ju je sprečilo da pohađa školu. Godine 1980. je počela da predaje u Finskoj školi crtanja umetničkog društva. Umrla je 1946.

Kalle Könkkölä, rođen 1950. u Finskoj bio je političar i aktivista za ljudska prava, prvi finski poslanik sa invaliditetom i izvršni direktor Udruga praga, organizacije koja se bavi osnovnim i ljudskim pravima osoba sa invaliditetom uključujući i pristupačnost. Bio je fizički hendikepiran od rođenja. Umro je 2018. u Helsinkiju.

Sushkevych Valerii Mykhailovych, rođen je 1954. u Ukrajini. Od detinjstva je u invalidskim kolicima. Uprkos znatnim zdravstvenim problemima, diplomirao je u oblasti primenjene matematike. Dvostruki je šampion Sovjetskog Saveza u plivanju, jedan od osnivača Paraolimpijskog pokreta u bivšem Sovjetskom Savezu i aktivni učesnik u paraolimpijskim sportovima: plivanju, streljaštvu, powerliftingu i skijanju. Borac je za prava osoba sa invaliditetom, a posebnu pažnju posvećuje stvaranju mogućnosti da se ove osobe bave sportom.

